

สรุปความรู้จากการอบรม

หลักสูตร กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ

โดยนายสมชัย ไทธานี ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕

อบรมออนไลน์หลักสูตร "กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ"

วันจันทร์ ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ "กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และมีความรู้ ความเข้าใจ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ (หมวด ๖) วินัยและการรักษาวินัย และ (หมวด ๗) การดำเนินการทางวินัย สามารถเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ณ ห้องประชุมสถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย

สรุป

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายที่สำคัญในการบริหารประเทศ โดยเฉพาะกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จึงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน มีการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจ ของรัฐ ส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีความโปร่งใส และป้องกันปัญหาการทุจริตโดยมีการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ นี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

ข้อก หนดวินัย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑หมวด ๖ ได้บัญญัติข้อกำหนด วินัยให้ข้าราชการพลเรือนยึดถือเป็นแบบแผนในการควบคุมประพฤติดังนี้ มาตรา ๘๐ “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่ บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศนอกจากจะต้องรักษาวินัย ตามที่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ แล้วต้องรักษาวินัย โดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่ ก หนดใน กฎ ก.พ.ด้วย” จากบทบัญญัติดังกล่าว ข้าราชการพลเรือนทุกคนจึงจ ำเป็นต้องรับทราบข้อก หนด วินัยตามมาตราต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษาวินัยหรือประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นข้าราชการที่ดี และ สำหรับผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานวินัยจ ำเป็นอย่างไรที่จะต้องทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งเพราะเป็นพื้นฐานที่ จะต้องน ำไปใช้วินิจฉัยให้เป็นการถูกต้อง ผู้ซึ่งอยู่ในบังคับที่จะต้องรักษาวินัยและรับผิดชอบทางวินัยตามกฎหมายนี้ ต้องเป็นผู้มี ฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญจะน ำมาลงโทษทางวินัยไม่ได้ สำหรับกรณีข้าราชการพลเรือนสามัญที่ปฏิบัติราชการในต่างประเทศนั้น นอกจาก จะต้องรักษาวินัยตามที่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้แล้ว ยังจะต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการ

การตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. อีกด้วย มาตรา ๘๑ “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ” โดยที่ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ดังนั้น ข้าราชการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องสสนับสนุนการปกครองในระบอบดังกล่าวด้วย ความบริสุทธิ์ใจ หากข้าราชการผู้ใดกระทำการในลักษณะที่เป็นการไม่สสนับสนุนการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ ก็จะมี ความผิดตามมาตรา ๑๖๖ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และหากถึงขนาดเป็นผู้ไม่เลื่อมใสในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความ บริสุทธิ์ใจด้วยแล้วถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปที่จะรับราชการตามมาตรา ๓๖ ก.(๓) และ จะต้องถูกต าเนินการสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา ๑๑๐ (๓) ๕ มาตรา ๘๒ “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำ การอันเป็นข้อปฏิบัติ ดังต่อไปนี้” (๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เป็นข้าราชการ เนื่องจากประเทศจะ เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงได้ก็เพราะข้าราชการ ไม่เบียดบังหาประโยชน์จากราชการ “ราชการ” หมายถึง งานของประเทศ “หน้าที่ราชการ” หมายถึง งานที่อยู่ในความรับผิดชอบของข้าราชการโดยตรง ซึ่ง ได้แก่ หน้าที่ซึ่งเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วย การปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม กฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายที่ให้อ านาจไว้โดยเฉพาะ “ซื่อสัตย์” คือ การปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง หรือไม่หลอกลวง “สุจริต” คือ การปฏิบัติด้วยความตั้งใจดี และชอบด้วยทานองคลองธรรม “เที่ยงธรรม” คือ ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง (เลือกปฏิบัติให้แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นการเฉพาะ) ข้าราชการมีหน้าที่ราชการในเรื่องใด พิจารณาได้ดังนี้ ๑. กฎหมายหรือระเบียบ ที่ก หนดให้ตำแหน่งใดมีหน้าที่ในเรื่องใด เช่น ระเบียบว่าด้วย พัสดุ ก หนดให้ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นผู้มีอ านาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้าง ผู้นั้นก็มีหน้าที่ราชการ ตามระเบียบนั้น เป็นต้น ๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ที่ ก.พ. ได้ก หนดหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ในแต่ละตำแหน่ง ตลอดจนลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติเป็นกรอบกว้างๆไว้ ๓. การมอบหมายของผู้บังคับบัญชา ที่ให้ปฏิบัติงานอื่นนอกเหนือจากลักษณะงาน ตามที่ก หนดไว้ในมาตรฐานก หนดตำแหน่งแต่อยู่ภายใน อ านาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ๔. โดยพฤตินัย หน้าที่โดยพฤตินัยนี้จะพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่ปรากฏ ว่าเพียงพอที่จะถือเป็นหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นหรือไม่ (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ การปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยปกติจะมีกฎหมาย กฎระเบียบหรือคณะรัฐมนตรี ก หนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติไว้เพื่อให้ราชการด าเนินไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากราชการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่เคร่งครัด ผ่าฝืนกฎระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบาย ของรัฐบาล และไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการแล้ว ย่อมเป็นทางให้ราชการเกิดความ เสียหายและไม่สามารถบริหารจัดการงานของราชการอย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งการกระทำผิด ดังกล่าวไม่ค านึงถึงว่าจะต้องเป็นกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการขึ้นแล้วหรือไม่ ดังนั้น หากข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบแบบแผนของ ทางราชการแล้ว แม้ไม่เกิดความเสียหายแก่ราชการก็เป็นความผิดตามอนุมาตรา ๑๖๖ (๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความ ตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่และรักษาประโยชน์ของทางราชการ เป็นข้อที่ก หนดขึ้นมาเพื่อมุ่งหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ โดยมุ่งหมายที่พฤติกรรม ของข้าราชการที่จะต้องปฏิบัติงานด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทาง ราชการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการและผลดีเป็นส าคัญ ไม่ใช่ท างานแบบ “เช้าขามเย็น ขาม” เพียงแต่ให้เสร็จไปหรือให้พอมดเวลาไปวันๆ (๔) ต้องปฏิบัติตามค าสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วย กฎหมายและ

ระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าปฏิบัติคำสั่งนั้นจะท ทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะต้องเสนอความเห็น เป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม การขัดคำสั่งซึ่งจะเป็นความผิดตามอนุมาตราที่มีองค์ประกอบ ๓ ข้อ คือ ๑. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา “คำสั่ง” หมายถึง การบอกกล่าวให้กระทำหรือให้ปฏิบัติซึ่งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในที่นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือเสมอไปอาจเป็นการสั่งด้วยวาจาก็ได้ ๒. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย “ผู้บังคับบัญชา” หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายแบ่งส่วนราชการหรือจัดตั้งหน่วยงานซึ่งก็คือผู้ตั้ง ารต าแห่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็น ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ต้อง เป็นการมอบอำนาจตามกฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้ด้วย ๓. เป็นการสั่งในหน้าที่ราชการ ๔. เป็นคำสั่งที่ขัดด้วยกฎหมายและระเบียบของราชการ ๕. มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ขัดขึ้น หรือหลีกเลี่ยง ในการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา บทวินัยตามอนุมาตรานี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถขอทบทวนคำสั่งได้ หากเห็นว่า การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชานั้นจะท ทำให้เสียหายแก่ราชการหรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ ทั้งนี้เพื่อช่วยกันดูแลราชการ โดยผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาทันที เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาด้วยความรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้วถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม ๗ (๕) ต้องอุทิสเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ อุทิสเวลาของตน หมายถึง การสละเวลาส่วนตัวให้แก่ราชการในกรณีที่ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็น ซึ่งอาจจะต้องให้ข้าราชการปฏิบัติงานนอกเวลา ราชการปกติ ละทิ้งหน้าที่ราชการ หมายถึง ไม่อยู่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ซึ่งได้แก่การไม่มายัง สถานที่ที่ต้องปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือไม่มาให้ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ปฏิบัติ รวมทั้งการ มายังสถานที่ราชการแล้ว ไม่อยู่ปฏิบัติงาน โดยละทิ้งไปไม่อยู่ในสถานที่ที่ต้องอยู่ ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ หมายถึง มาปฏิบัติหน้าที่ราชการแต่ไม่สนใจเป็นธุระให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลงโดยเร็ว ปล่อยปละละเลยท ำให้งานในหน้าที่ค้าง (๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ โดยที่การปฏิบัติหน้าที่ราชการในบางกรณีอาจเป็นความลับที่ไม่ควรเปิดเผยในช่วง ระยะเวลาหนึ่งหรือเป็นเรื่องลับตลอดไป เนื่องจากเป็นความมั่นคงของประเทศชาติ หรือกระทบต่อ เศรษฐกิจของประเทศหรือการบริหารบ้านเมืองซึ่งหากมีการเปิดเผยข้อเท็จจริงอันเป็นความลับออกไป ก่อนเวลาที่กำหนดอาจท ำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการได้ซึ่งตามระเบียบส านักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดขึ้นความลับของทางราชการไว้ ๓ ชั้น ได้แก่ลับที่สุด ลับมาก และลับ ความลับ คือ เรื่องราวที่ไม่พึงเปิดเผย ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดทราบความลับของทางราชการไม่ว่าจะเป็นการทราบโดย ได้รู้ได้เห็นด้วยตนเอง หรือโดยทางอื่นใดและไม่ว่าผู้นั้นจะมีหรือไม่มีหน้าที่ราชการเกี่ยวกับเรื่องนั้น หรือไม่ก็ตามผู้นั้นต้องรักษาความลับนั้นไว้โดยไม่เปิดเผยให้ผู้อื่นมีหน้าที่ทราบ (๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกัน ในการปฏิบัติ ราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ โดยที่ข้าราชการอยู่ร่วมกันในหน่วยงาน จึงต้องมีการปฏิบัติราชการร่วมกันหรือ รับผิดชอบในงานแต่ละขั้นตอนต่อเนื่องกันประสิทธิภาพของงานราชการจะดีได้ก็ด้วยความสามัคคีในหน่วยงานซึ่งจะเป็นพลังท ำให้งานก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีได้ตรงกันข้ามหากในหน่วยงานมีการทะเลาะเบาะแว้ง หวาดระแวง ไม่ร่วมมือกันงานก็จะไม่เดินหรือไม่ไต่งานที่ดี ดังนั้น ข้าราชการจึงควรสุภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะต่อกัน รักษาความสามัคคี ไม่ทะเลาะวิวาทกัน และ ต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ “ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ” ในที่นี้ หมายถึง ข้าราชการด้วยกัน และผู้อื่นที่ร่วมปฏิบัติงาน ด้วย เช่น ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการ เป็นต้น